

THUYẾT TRÌNH:

Kinh- Tế Hoa- Kỳ đi về đâu?

* Bài nói chuyện của Ông Phạm Văn Thuyết tại Nghị Hội Toàn Quốc họp tại Washington D.C ngày 26 tháng 10 năm 2008

Xin cảm ơn những lời giới thiệu nồng nhiệt của Ông Chủ Tịch Nghị Hội, và Xin Kính Chào quý vị.

Thưa Quý Vị,

Vì cuộc khủng hoảng tài chính đang diễn ra nóng bỏng hiện nay nên Nghị Hội đã điều chỉnh chương trình hội nghị để có thêm cuộc thảo luận với chủ đề như trên, và yêu cầu tôi đến góp ý'. Tôi xin rất vui về nhận lời và xin cảm ơn Ban Tổ chức đã cho tôi có cơ hội để đóng góp một chút vào công việc chung của cộng đồng chúng ta.

Bài nói chuyện này sẽ kết luận rằng Kinh Tế Hoa Kỳ sau cơn khủng hoảng sẽ trở lại bình thường và sẽ tiếp tục là nền kinh tế mạnh nhất của thế giới . Tuy nhiên chúng ta phải kiên trì vượt qua một thời gian còn tiếp tục khó khăn . Đó là câu trả lời vắn tắt cho câu hỏi mà ban tổ chức dùng làm chủ đề cho bài nói chuyện của tôi hôm nay

Bây giờ để khai triển thêm, tôi đề nghị chúng ta sẽ thảo luận chung quanh 3 câu hỏi :

- 1- Tình hình kinh tế tài chính hiện nay ra sao? Ta đã đi vào suy thoái (recession) hay chưa?
- 2- Các biện pháp chính phủ đã và sẽ thực hiện có hiệu quả gì không?
- 3- Với tính cách của người dân thường không vướng mắc gì với kiến thức chuyên môn ta nên nhìn hiện tại và tương lai kinh tế như thế nào ?

1.- Về câu hỏi số 1

Thì, theo tin tức ngày hôm nay số lượng bán ra của hãng xe Ford đã giảm 30 % và của GM giảm 16 %. Mức thất nghiệp của Hoa Kỳ đang ở mức 6.1% tức là 1 mức cao làm rất đáng lo ngại, vì bình thường mức khiếm dụng nhân công ở khoảng 4 % thì coi là không đáng lo ngại.

Như vậy Tài chính Hoa Kỳ đã ảnh hưởng sang lãnh vực Kinh Tế, nghĩa là đi từ Wall Street đến Main Street như cách nói của báo chí Mỹ . Ngoài ra tình hình Tài chính nguy ngập của Mỹ đã lan tới thế giới: Ở HongKong mấy ngày qua hàng trăm người xếp hàng trước Ngân Hàng Bank of East Asia để xin

rút tiền . Tình trạng đó cũng xảy ra ở Singapore . Ở Âu Châu, tại Amsterdam, Brussel v.v ...các ngân hàng đều lúng túng.

Đặc biệt trong mấy ngày nay, lãi suất Libor (tức là lãi suất định ra ở thị trường tài chính London và thường được xem là chỉ tiêu để cho vay trên thế giới) bình thường là 2 %, nay lên tới 4.25 %, tức là báo hiệu tình trạng vay mượn tài trợ rất khó khăn trên thế giới. Và thị trường chứng khoán Mỹ hôm kia sụt 770 điểm, bữa qua 550 điểm và hôm nay tiếp tục xuống .Toàn cảnh Kinh Tế của Hoa Kỳ và trên thế giới rất ảm đạm .

Vì sao cuộc khủng hoảng lại lan rộng như vậy. Đây là điển hình của khủng hoảng niềm tin: không ai tin vào hiệu quả của cơ cấu tài chính , không ai tin vào thị trường cổ phiếu , ngân hàng không tin vào khách hàng có thể trả nợ , và các ngân hàng cũng không tin nhau vì không biết ngân hàng muốn vay hiện đã có bao nhiêu nợ xấu do sub-prime mortgage .

Thực ra con số nợ khó đòi do sub-prime mortgage chỉ vào khoảng 1500 tỉ đô-la . So với 50,000 tỉ là tổng số trị giá cổ phiếu và trái phiếu của thị trường chứng khoán thì đó là một con số nhỏ, và vấn đề như thế đáng lý là có thể giải quyết được sớm. Nhưng vì mọi người, mọi định chế tài chính mất hết niềm tin vào sự vận hành của hệ thống tài chính, hốt hoảng đình chỉ hoạt động cho vay, nhà đầu tư bán vội cổ phiếu. Vì vậy cuộc khủng hoảng địa ốc mới lan ra toàn bộ thị trường tài chính và nay thì qua cả hoạt động kinh tế và đời sống.

Vì vậy sau khi Ngân Hàng Dự Trữ Liên Bang (Ngân Hàng Trung Ương của Mỹ) đã đưa ra ba, bốn biện pháp với hi vọng kinh tế thị trường Mỹ tự nó có thể khởi sắc trở lại, nhưng vẫn thất bại, đã phải dùng đến biện pháp mạnh là đưa ra 700 tỉ MK để mua lại những món nợ xấu (nợ từ những Subprime Mortgage) hi vọng cứu nguy thị trường tài chính .

Vậy chúng ta đang ở đâu ? Đã có tình trạng suy thoái (recession) chưa?

Khi nói về Suy thoái, tôi luôn nhớ đến chuyện khôi hài của Ứng cử viên Ronald Reagan khi ra tranh cử với Tổng Thống J. Carter.

Lúc ấy chánh phủ Carter không muốn thừa nhận là Hoa Kỳ đang ở thời kỳ suy thoái’ Và khi tranh cử Ông Reagan đã khôi hài:

“Nền kinh tế Hoa Kỳ có đang suy thoái hay không ? Tình hình đã tồi tệ như thế này mà Ông Carter còn đang núp sau cuốn Tự điển để tìm hiểu định nghĩa danh từ suy thoái là gì . Để tôi định nghĩa dùm Ông Carter.

- Suy thoái (Recession) là khi người hàng xóm của mình mất việc.
- Suy trầm (Depression) là khi chính mình mất việc.
- Còn Phục hồi Kinh tế là gì? Là khi mà chính Tổng Thống Carter mất việc.

Đó là cách nói khôi hài nhưng không phải Ông Reagan không có lý. Bởi vì khi muốn nhận định có suy thoái chưa thì không cần tìm trong tự điển hay nghe các kinh tế gia mà chỉ cần nhìn chung quanh ta là có thể cảm thấy được.

Theo định nghĩa chính thức của các kinh tế gia mà chúng tôi thường dùng khi dạy học thì khi nào Tổng sản lượng Quốc gia (GDP) – tức Tổng số sản xuất dịch vụ và hàng hóa của 1 nước – đi xuống trong hai hay ba tam cá nguyệt liên, đồng thời mức nhân dụng giảm sút, tức chỉ số thất nghiệp tăng liên tiếp trong ba tam cá nguyệt, thì nền kinh tế được coi là suy thoái

Tuy nhiên đây chỉ là định nghĩa chính thức cho người đi dạy học và đi học mà thôi . Ở Hoa Kỳ có cơ quan National Bureau Economic Research (NBER) thẩm định và xác nhận. Như trong thời gian chính phủ Carter tại chức, có lẽ do quá cẩn thận hay quá nhát, các kinh tế gia của NBER đã chờ đến 2 năm rưỡi sau mới xác nhận, nên đã quá muộn để mọi người có thể có hành động đáp ứng kịp thời.

Trong hiện tại, tuy tam cá nguyệt thứ 3 vừa qua mức GDP tăng cao nhưng mức thất nghiệp cũng đồng thời tăng , nên định nghĩa suy thoái theo sách vở vừa nói ở trên không thể áp dụng được. Đồng thời ai cũng nhận thấy giá sinh hoạt lên cao, mức lợi tức người dân giảm thấp, nạn thất nghiệp cũng tăng cao, cho nên theo ý tôi, chúng ta đã bước vào thời kỳ suy thoái và có thể sẽ kéo dài. Cuộc suy thoái này bắt đầu bằng ngành địa ốc, xây cất và sẽ chỉ chấm dứt khi ngành này ổn định trở lại, nói theo cách nói bóng bẩy của các kinh tế gia khu vực tiếng Pháp là Khi Nhà Cửa Ra đi thì Cái Gì Cũng Ra Đi, “Quand Le Batiment Va, Tout Va”, ý nói là khi khu vực địa ốc, xây cất xuống thì kinh-tế cũng xuống, khi khu vực này lên thì mọi thứ đều lên theo.

2- Vấn đề thứ 2 là tình hình Kinh tế trước và sau cuộc bầu cử này ra sao?

Như tôi vừa trình bày, vì có cuộc khủng hoảng tài chính trong 2-3 tháng vừa qua , gây nên bởi tình trạng sụp đổ của khu vực xây cất và địa ốc (Subprime Mortgage) chính phủ Bush đã đưa ra 3-4 biện pháp trước khi đề nghị dự án 700 tỉ MK

Biện pháp 1 là cứu Ngân Hàng đầu tư Bears and Stern

Biện pháp 2 là giúp phục hồi hãng Bảo hiểm AIG

Biện pháp 3: Ngân hàng Trung Ương liên tục hạ lãi suất để phục hồi nền kinh tế

Nhưng cả 3 biện pháp riêng lẻ đều không thành công. Vì vậy chính phủ đã đi đến biện pháp rộng lớn: đề nghị 1 chương trình bao quát hơn, 700 tỉ đô-la để giúp các ngân-hàng hoạt động trở lại, hi vọng sau khi chính phủ đã mua lại các món nợ xấu, ngân hàng sẽ có tiền cho vay lại. Hiện tại thì ngay các ngân hàng cũng không tin tưởng nhau nên việc cho vay ngắn hạn cũng như dài hạn đều không có nữa, hệ thống tài chính vì thế đi đến kiệt quệ và lan sang kinh tế

Vậy sau cuộc bầu cử sẽ ra sao?

Việc này 1 phần tùy thuộc vào chính sách của 2 đảng Cộng Hòa và Dân Chủ Về căn bản, triết lý chính trị cũng như kinh tế, 2 đảng hoàn toàn khác biệt nhau .Đảng Dân Chủ , triết lý bao giờ cũng là can sự can thiệp của chính phủ Còn đảng Cộng Hòa không muốn chính phủ can thiệp

Về cụ thể thì chủ yếu, Cộng Hòa muốn giảm thuế, và giảm cho giới khá giả, các công ty, nhà giàu. Đây cũng là chính sách của Tổng Thống Bush xưa nay và Ứng cử viên McCain cùng theo chính sách đó. Tuy nhiên Tổng Thống Bush chỉ giảm thuế tạm thời, còn McCain muốn áp dụng giảm thuế thường trực. Còn Obama muốn giảm thuế cho giới trung lưu và người nghèo, nghĩa là cho những người có lợi tức từ 250,000MK trở xuống, còn từ 250,000 trở lên sẽ bị tăng thuế.

Ngoài ra McCain muốn giảm chi tiêu trên những ear-marked expenditures. Chúng ta đã biết, theo cách làm việc Ngân sách của Quốc Hội Mỹ, 1 người Dân biểu hoặc Thượng nghị sĩ muốn đưa 1 dự luật thì cần phải được đa số chấp thuận, và các Dân biểu hay Thượng nghị sĩ cũng thường đưa ra 1 tu chính án, thường là 1 đề nghị chi tiêu có lợi cho Tiểu bang mình đại diện, thí dụ 1 cây cầu bắc qua 1 con sông nhỏ, làm đường xá hay xây 1 trường học cho địa phương của mình. Những đề nghị phụ thuộc này là thí dụ về ear-marked expenditures.

Ông McCain đề nghị cắt bỏ gần như hoàn toàn mọi ear-marked expenditures, mục đích làm giảm chi tiêu của chính phủ. Ông McCain cũng đề nghị nếu cần sẽ cắt giảm chi tiêu đồng bộ (across the board) mọi khoản theo 1 tỉ lệ nào đó.

Ông Obama đề nghị tăng chi tiêu cho 1 số chương trình xã hội và giáo dục. Nhưng cả hai chương trình đều không có biện pháp nào nhằm trực tiếp giải quyết cuộc khủng hoảng hiện thời. Ta chỉ có thể hi vọng chương trình phục hồi kinh tế của cả 2 Ứng cử viên này dùng để tranh cử mà thôi, nên chỉ nói những điều cử tri muốn nghe, nghĩa là về giảm thuế. Khi đắc cử chưa chắc họ sẽ theo đúng những điều đã nói, mà khi đó để phục hồi nền kinh tế, họ sẽ phải hành động nhiều khi trái với triết lý của chính trị đảng phái của mình. Đây là điều đã xảy ra gần như với mọi Tổng thống, gần đây nhất là TT Reagan và TT Clinton.

3.- Vấn đề thứ 3 là người dân thường không vướng mắc vào kiến thức chuyên môn thì nên nhìn cuộc khủng hoảng tài chính hiện nay như thế nào ?

Đây là điều ai cũng nghĩ tới và cũng lo ngại.

Theo tôi, nếu đứng về quan điểm 1 người dân không bị vướng mắc kiến thức về kinh tế hay tài chính thì có 2 trường hợp: Những người lớn tuổi đã về hưu, sự nghĩ ngợi và quan tâm nghiêng về ngắn hạn. Sau khi Quốc Hội chấp thuận dự án 700 tỉ MK, cuộc khủng hoảng tài chính sẽ được giải quyết. Trong thời gian này tiền để dành của quý vị trong IRA, trong 401K, sẽ bị giảm sút do giá cổ phiếu, trái phiếu, sẽ tiếp tục sụt giá, bởi vì trong IRA hay 401K thường có 1 phần là cổ phiếu, mutual funds.

Nếu câu hỏi này được đặt ra cách đây khoảng 2 tháng thì những cố vấn tài chính biết tiên liệu đã phải đề nghị những người đã về hưu (không có lợi tức mới nữa mà chỉ có lợi tức cố định từ quỹ 401K, KEOGH, hay IRA v.v.) nên coi lại những quỹ của mình và nên đi ra khỏi cổ phiếu để đi vào những quỹ có lợi tức nhất định như Treasury Bonds (Trái phiếu nhà nước) chẳng hạn, nhưng bây giờ đã quá muộn để làm việc đó.

Còn những người trẻ, 30-40 tuổi, những người còn đang làm việc, thì như tôi đã nói, cuộc suy thoái này rồi sẽ đi qua.

Như đã trình bày lúc đầu, Hoa Kỳ cũng như các nước Tây phương theo Kinh tế thị trường, cứ lâu lâu lại có 1 cuộc suy thoái, cuộc suy thoái nào cũng sẽ qua. Năm 1929 có

cuộc đại khủng hoảng kéo dài 4 năm. Bây giờ khủng hoảng lớn như vậy sẽ không thể xảy ra được, vì các chính phủ và các kinh tế gia sau John Meyna Keynes, người Anh, đã biết cách để tránh đại khủng hoảng bằng cách can thiệp ồ ạt của chính phủ. Nhưng những cuộc suy thoái (recession) như hiện nay thì các kinh tế gia chưa có cách ngăn ngừa. Ta phải chấp nhận lâu lâu, thí dụ trung bình 5 hay 6 năm lại có 1 cuộc suy thoái, và rồi sẽ ra khỏi, như đã từng xảy ra trong thế kỷ vừa qua. Trong thế kỷ 20 vừa qua đã có 22 cuộc suy thoái. Đừng thấy thị trường chứng khoán xuống mà nản lòng, nhất là những người trẻ đang có kế hoạch mua cổ phiếu hay Mutual funds trong khuôn khổ đóng tiền đều đều hàng tháng theo cách dollar averaging, thì đừng có ngưng lại không đóng, vì khi giá cổ phiếu xuống thì với cùng 1 số tiền sẽ mua được 1 số cổ phiếu nhiều hơn và đến khi thị trường chứng khoán lên trở lại sẽ có lời nhiều hơn.

Khi ta đã đi qua được những cơn suy thoái thì nền Kinh tế Hoa Kỳ sẽ vượt lên vững mạnh. Tại sao? Vì những điều các nhà báo thường gọi là những yếu tố cơ bản (fundamentals) của Hoa Kỳ thì không thay đổi. Những yếu tố đó gồm có:

- 1- Tài nguyên thiên nhiên nước Mỹ rất dồi dào
- 2- Tài nguyên nhân sự, đặc biệt là nhân sự có tay nghề cao (skill labor) của nước Mỹ rất nhiều
- 3- Và quan trọng nhất, là tinh thần kinh doanh năng động (entrepreneurship) của người Mỹ là nhất trên thế giới.

Nên chúng ta, nhất là những người trẻ, ở Mỹ thì không có gì đáng lo ngại mà nên luôn lạc quan, hướng tầm nhìn về phía trước.

Xin cảm ơn quý vị.

Gs. Phạm Văn Thuyết